

pere. sic g̃ apparet libertas matris. ¶ Sequitur secunditas (Quia multi filij r̃c.) Sed cū supra dictū sit ecclesiam liberam significari p̃ sarā: videt̃ eē dubiū an sara fuerit deserta. Ad qd̃ sciendū est qd̃ deserta fuit ab abraam vt hic d̃f̃ nō p̃ diuortii: sed q̃tum ad opus carnale. Nā abraā vacabat qdem operi carnali nō p̃pter cōcupiscentiā: s̃z pp̃ p̃les suscipiendā. Lum g̃ inouit ei saram sterile esse deseruit eaz nō frangens cōiugalē thozū. s̃z qz nō vtebat̃ ea ab illo p̃re: cise tēpore quo sara introduxit ei ancillam. Per qd̃ dat̃ itel ligi qd̃ ecclesia gētiū deserta erat a x̃po: qz nōdum venerat x̃ps: r̃ qd̃ ecclesia triūphans deserta erat ab hoib⁹ q̃b⁹ ad eā nondū patebat̃ accessus. Dui⁹ g̃ deserte. s̃. ecclesie gentiū sunt multi filij. idest plures magis q̃ eius. s̃. synagoge q̃ h̃z virū. s̃. moysen. i. Reg. z. Sterilis peperit plurimos r̃ que multos filios habebat r̃c. Et hoc veniēte sponso. s̃. x̃po a q̃ deserta erat non dilectione: sed partu postposito.

¶ Lectio. VIII.

Nos autem fratres s̃m isaac promissionis filij sumus. Sed quomō tunc is qui s̃m carnem natus fuerat persequeretur eum qui s̃m spiritum: ita r̃ nunc. Sed quid dicit scriptura: Eijce ancillam r̃ filium eius. Non enim heres erit filius ancille cum filio libere. Itaqz fratres non sum⁹ ancille filij: s̃z libere. qua libertate nos christus liberavit.

¶ Exposito mysterio q̃tū ad m̃res: hic expōit illud q̃tū ad filios. Et p̃mo ponit filioz distinctionē. Secūdo p̃cipalem cōclusionē ibi. (Itaqz fratres mei r̃c.) Distinctionem aut̃ filioz ponit q̃tum ad tria. P̃mo q̃tum ad modum origis. z. q̃tū ad affectuz dilectiōis ibi. (S̃z quō tūc r̃c.) Tertio q̃tū ad ius hereditatis ibi. (Sed qd̃ dicit scriptura r̃c.) Modus aut̃ originis quo aliq̃ nascunt̃ filij abrae ē duplex. qdā origie carnali sicut ismael de ancilla. qdā aut̃ nō carnali origie: sicut isaac de libera. nō qd̃ naturali ope natus nō fuerit. sed qz sicut dictum est. supra nālem ṽtutē carnis fuit vt de vetula sterili filius nasceret̃. Per hos autem filios itelligit̃ duplex populus. Nam p̃ ysmaelē itelligitur populus iudeoz q̃ carnali p̃pagatione est ab abraaz deriuatus. Per isaac aut̃ populus gentium q̃ per imitationem fidei ab abraam descēdit. Et ideo dicit. (Nos autem fratres). s̃. fideles tā iudei q̃ gentiles s̃m isaac. i. in filitudine isaac p̃missionis filij sum⁹ facti abrae. Heñ. iz. Ro. 9. Qui sunt filij p̃missionis estimant̃ in semine. S̃z nota qd̃ filij carnis abrae ad s̃ram sunt iudei. mystice aut̃ qd̃ pp̃ carnalia r̃ tēporalia bona ad fidem veniūt. s̃m affectū autem distinguūt. qz q̃ natus erat s̃m carnē p̃sequeretur illū q̃ natus erat s̃m sp̃m. ¶ Sed hic est questio. p̃mo qz nō legitur qd̃ ismael p̃secutionē aliquā fecerit cōtra isaac. sed qd̃ tūc miserit cum eo. Heñ. zi. Lum vidisset sara filijz ancille agar ludentem r̃c. R̃ñsio. dicēdum est qd̃ ap̃lus illū ludū dicit p̃secutionem: qz ludus magni ad parū est qdam illusio. cū maior cum paruo ludens itendit eū decipere. Ut etiam vt dicūt qdam ismael cogebat isaac adorare imagines luteas: quas faciebat. Per hoc aut̃ docebat eum auertere a cultu vni⁹ dei: qd̃ est magna p̃secutio. cum maius malum sit iserre mortē sp̃ialem q̃ corporalē. Qd̃ tūc ideo in Heñ. appellat̃ ludus. qz sub spē ludi hoc faciebat. ¶ Est et̃ questio quō filij s̃m carnem p̃secuti fuerint r̃ p̃sequantur filios s̃m sp̃m. Sed ad hoc ē respōsio: qz a p̃ncipio p̃mitiue ecclesie iudei p̃secuti sunt xp̃ianos. vt p̃z in actib⁹ apostolorū: r̃ facerēt etiam nūc si possent. Nunc etiā carnales p̃sequunt̃ in ecclesia sp̃iales viros et̃ corporaliter. illi. s̃. qui

querunt gloriā r̃ temporalia lucra in ecclesia. Unde dicitur in glo. Omnes q̃ in ecclesia terrenam facultatem querunt a dño ad hunc ysmaelem p̃tinent. Ip̃si sunt qui contradicunt sp̃itualib⁹ p̃ficientib⁹ r̃ detrahūt illis r̃ habēt labia iniqua r̃ linguas dolosas r̃ subdolosas. Sp̃itualiter autē p̃sequunt̃ sp̃iales filios superbi r̃ ipocrite. Nam aliquādo aliq̃ manifeste carnales r̃ mali culpā suā recognoscens bonis se humiliant. fatui vero bonitatem quā ip̃si nō habent p̃sequunt̃ in alijs. ¶ Est etiam questio. qz heretici: quos nos p̃sequimur: dicūt se natos s̃m sp̃m: nos vero s̃m carnē. Sed dicēdus est qd̃ duplex est p̃secutio. Una bona qua aliquis p̃sequit̃ aliū vt reducat eū ad bonum: r̃ hanc viri iusti faciunt malis r̃ sp̃ituales carnalibus. Vel vt eos corrigant si conuerti volunt. Vel si obstinati sunt in malo destruāt ne gregem dñi inficiant. Alia p̃secutio est mala: qua quis p̃sequitur aliū vt peruertat ad malū Et hanc qui s̃m carnem nati sunt faciunt his qui nati sunt s̃m sp̃m. Quātum vero ad ius hereditatis distinguūtur per auctoritatem scripture Heñ. zi. Eijce ancillam r̃ filijz eius. In quo dat̃ itelligi qd̃ iudei r̃ p̃secutores fidei christiane r̃ etiā carnales r̃ mali xp̃iani eycient̃ a regno celesti. Mat. 8. Multi venient ab oriente r̃. Apocal. 22. Foris canes r̃ venefici r̃c. Ancilla etiam. idest malicia r̃ ip̃suz peccatum eyciet. Ecc. 1. is. Omne opus corruptibile in fine deficiet. Et ratio horum subdit̃: qz nō erit heres filius ancille cum filio libere. In mundo enīz isto boni sunt malis p̃mixti r̃ mali bonis. Lañ. z. Sicut liliuz iter spinas r̃c. S̃z in eterna patria nō erunt nisi boni: Judic. ii. dicitur ad Iep̃te. Heres in domo patris nostri esse nō poteris: qz de adultera natus es. Quam qdem libertatez habem⁹ a x̃po Unde dicit. Qua libertate r̃c. Jo. 8. Si filius vos liberauerit: vere liberi eritis.

CAP. V.

State ergo r̃ nolite iterum iugo seruitutis contineri. Ecce ego paulus dico vobis: quoniam si circumcidimini: christus vobis nihil proderit. Testificor autem rursus omni homini circumcidenti se quoniā debitor ē vniuersi se legis faciende: euacuati estis a x̃po: qui in lege iustificamini a gr̃a excidistis.

¶ Supra oñdit ap̃ls qd̃ p̃ legē nō est iusticia: hic vō reducit eos ab errore ad statū rectitudis. Et p̃rio q̃tū ad diuinas. z. q̃tū ad hūanā. 6. ca. ibi. (Et si p̃occupat⁹ fuerit hō r̃c.) Circa p̃mū duo facit. P̃rio p̃ponit amonitionē. z. ei⁹ p̃rōnē assignat ibi. Ecce ego paulus r̃c. Et in amonitionē ē duo ponit. Quoz vnū ē inductiū ad bonū. z. ē p̃hibitū a malo Inducit qd̃ ad bonū cū dicit. State g̃. q̃ si dicat. Ex quo p̃ x̃pm liberati estis a fuitute legi: state firma fide r̃ fixo pede p̃manētes i libertate. Sic g̃ cū dicit̃ state. iducit ad rectitudinē. Qui. n. stat rect⁹ ē. i. cori. io. Qui se existiat stare r̃c. Inducit et̃ ad firmitatē. i. cori. is. Stabiles estote r̃ imobiles r̃c. Eph. vl. State succincti lūbos ṽros r̃c. p̃robibz vō r̃ retrahit a malo cū subdit. Nolite itez iugo seruitutis contineri. i. nō subyciamini legi q̃ in fuitute generat. De q̃ iugo d̃r̃ act. is. Hoc ē onus qd̃ neqz patres nostri neqz nos r̃c. A q̃ tū p̃ x̃pm liberati estis. Esa. 9. Uirgā humeri ei⁹ r̃c. Ideo aut̃ addit. Itēz. n̄ qz p̃us sub lege fuerit. s̃z qz vt Hieronymus dicit. post euāgeliū suare legalia adeo p̃ctm̄ ē sic fuit̃ re idolatrie. Un̄ qz isti idolatre fuerāt si subyciāt se iugo circumcisiōis r̃ aliaz legalium obfuationū q̃si ad eadē reuertunt̃ q̃b⁹ antea in idolatriā fuerāt. s̃z aug. vō vt. s̃. dictū ē: circa legalium obseruantias triplex tēp⁹ distinguūt̃. s̃. tēp⁹ ante passionem. ante gratiā diuulgatā. r̃ post gratiā diuul-

Ad galathas

gatam. Post ergo gratiam diuulgatam seruare legalia est peccatum mortale etiā ipsis iudeis. Sed in tēpore medio. s. ante gratiā diuulgatā poterant qdem absq; pctō etiā illi q ex iudeis uerfi fuerāt legalia seruare: dū tñ in eis spē nō ponerent: cōuersis uero ex gentilibus nō licebat ea seruare. Quia ergo galathe ex iudeis nō erāt. 7 tñ legalia seruare uolebant 7 ponebāt i eis spes. ideo reuertebant in iugum seruitutis. Naz hō obseruatio erat eis sicut idolatria in quātum nō recte sentiebāt de xpo: credētes ab ipso sine legalib' salutē cōsequi nō posse.

¶ Deinde cū dicit. (Ecce ego rē.) Exponit p̄dicta duo. 7 primo secūdu. scōdo primū ibi. (Nos aut spiritu rē.) Circa primū duo facit. Primo ostēdit qd sit iugum seruitutis qd nō debent subire. Secūdo pbat ibi. (Euacuati estis rē.) Circa primū duo facit. Primo ostēdit iugū illud esse ualde nociuum. Secūdo ualde onerosū ibi. (Testificor autem rē.) Nociuum qdem est iugū legis: qz aufert dominice passionis effectū. Et ideo dicit. Nolite cōtineri iugo seruitutis. qz ecce ego paulus q supple uoce auctoritatis dico 7 bene. qm̄ si circūcidimini xpus uobis nihil pderit: id est fides christi. S3 cōtra Act. 16. dī q paulus circūcidit timotheum. ergo fecit q xps ei nihil pdeset. q̄ decepit euz. Rēspōdeo dicēdū est s3 Hieronymū q paulus nō circūcidit timotheum quasi legem seruare itenderit. sed simulauit se circūcidere faciendo opus circūcisionis. Nam s̄m ipsum apli simulatorie suabāt legalia ad uitandū scādalu fidelīū ex iudeis. Faciebant aut actus legalīū: nō tñ cū intentione seruādī legalia. 7 sic nō exibant a fide. Unde nō decepit timotheum. Scōm uero augustinū dicēduz est q apostoli s̄m ueritatē seruabant legalia 7 cū itentidē ea seruandi. quia s̄m apostolorū sententiaz licebat fidelibus ex iudeis illo tpe. s. an̄ grāz diuulgatā ipa seruare. Et ideo qz timotheus fuit ex matre iudea circūcidit eum apostolus cū itentione seruādī legalia. Quia uero galathe ponebāt spem in legalibus post gratiā diuulgatā: quasi sine eis gratia nō sufficeret ad salutē: 7 ideo ea seruare uolebāt. id dicit eis apostolus. Si circūcidimini rē. Sequebāt enim ex hoc q nō reputarent christū: in cuius signū data fuit circūcisio. Heñ. 17. Ut sit in signū federis iter me 7 uos rē. Qui ergo circūcidebant credebāt adhuc signū durare: 7 tunc signatum nōdum uenisse. 7 sic excidebant a christo. Sic ergo patet onus legis esse nociuū. (Est etiam ualde onerosū. qz obligat ad ipossibile. 7 hoc ē qd dicit. (Testificor aut rē.) Quasi dicat. Dico q si circūcidimini xps uobis nihil pderit. Sed adhuc testificor oī hōi. s. iudeo 7 gentili rē. Nam qcuq; p̄fiteat in aliqua religione facit se debitorē oīū q ad obseruatiā illius religionis p̄tinēt. Et sic dicit augustin'. Nunq̄ fuit aliqua religio sine aliq̄ uisibili signo. ad qd obligarent q in ipsa religione uiuūt. sicut in religione xpiana signū uisibile est baptisma: ad qd oēs christiani tenentur quo ad cultum. Obligantur etiam ad omnia que ad cultum christiane religionis pertinent. Signum autē religionis mosayce fuit circūcisio. Quicūq; q̄ circūcidebat se obligabat ad oīa legalia seruāda ac implēda. 7 hoc ē qd dicit. Debitor ē yniuersē legis faciēda. Jac. 2. Qui offendit in yno factus est oīū reus. Quā tñ nullus seruare poterat s3 illud act. 15. Hoc ē onus qd neq; p̄res n̄ri neq; nos portare potuim' rē. S3 dato q̄ aliq; circūcidetur. q̄ s̄m p̄dicta obligat se ad seruādū legalia. sed h̄ ē peccatū mortale: q̄ tenet peccare mortaliter. 7 sic v̄ eē p̄plexus. R̄ ideo dicēdū ē q eadē p̄sciētia durate tenet seruare legalia. puta si aliq; haberet cōsciētiā q nisi circūcidetur peccaret mortaliter. 7 circūcisus ipsa p̄scia durante peccaret mortaliter si nō obseruaret legalia. cuius rō est. qz h̄re p̄sciētiā de re aliqua faciēda nihil aliud ē q̄ q̄ faciat cō-

tra deū nisi illud faciat. Facere autē cōtra deū ē peccatum. Sic ergo dico q nisi faceret hoc ad qd iducit p̄scia peccaret. nō qdem ex genere operis. sed ex itentione operātis. Et s̄l'r si facit peccat. qz h̄s ignorātia nō excusat cū sit ignorātia iuris: nec tñ ē p̄plexus simpl'r sed s3 qd. qz p̄t deponere erroneam p̄sciām. Et hoc modo hic aplus testificat oī circūcidēti se q tenet ad seruādū legem.

¶ Consequēter cū dicit. (Euacuati estis rē.) pbat q dixit. s. q nō debēt accipere legis obseruantia rōne damni iam presentis: qd est duplex. Unū est amissio christi. Secūduz est amissio gratie xpi. Primū est causa secūdi ibi. (Qui in lege rē.) Dicit q̄. Euacuati rē. Quasi dicat. Vere xps uobis nihil pderit. qz euacuati estis a xpo. i. habitatiōe xpi. Secūduz damnu ē amissio gratie. ideo dicit. A gratia excidistis. q. s. pus eratis pleni gratia xpi. qz de plenitudine ei' accepimus omnes. Jo. 1. De plenitudine eius nos omnes accepimus rē. Et Eccl'ci. 21. Cor fatui quasi uas contractū 7 oēm sapiētiā non tenebit. Uos dico q in lege iustificamini: id est creditis iustificari a gratia. s. habēda future beatitudinis. Uel etiā a iā habita excidistis. Apocal. 2. Memor esto ynde excideris 7 age penitentiam.

¶ Lectio.

¶ II.

Nos autem spiritu ex fide spes iusticie expectamus. nam in christo iesu neq; circūcisio aliquid ualet neq; p̄putium: sed fides que per charitatem operatur. Currebatis bene. quis uos impediuit ueritati non obedire. Memini cōsenseritis. Persuasio hec non est ex eo qui uocat uos. Adodicum fermentuz totā massam corrumpit. Ego confido in uobis in domino q nihil aliud sapientis. Qui autem conturbat uos portabit iudiciū quicūq; est ille. Ego autem fratres si circūcisionem adhuc predico: qd adhuc persecutionē patior. Ergo euacuati scandalum crucis. Uti nam abscindantur qui uos conturbant.

¶ Explicauit apostolus secūdu documentū. s. q nō eēt subeundum iugū seruitutis legis. hic autē redit ad primū ostendens q stare debēt. Et p̄mo pponit stādī exēplū. Secūdo remouet stādīs impedimētū. ibi. (Currebatis rē.) Tercio assignat stādī cām ibi. (Uos enī in libertatē rē.) Circa primū duo facit. P̄mo pponit stādī exēplū. Scōdo cām ei' assignat ibi. (Nam in xpo iesu rē.) Dicit q̄. Qui in lege uolunt iustificari: xps eis nihil prodest. quia excidunt a gratia. Sed nos. s. apostoli stamus per spem: quia scilicet expectamus spem iusticie. id est iusticiā 7 spem: scilicet eternā beatitudinem. p̄ Pet. 1. Regenerauit nos in spem uiuam rē. Uel spem iusticie. id est christum per quem est nobis spes iusticie: quia per eum iustificamur. p̄hil. 3. Saluatorē expectamus rē. p̄ Corint. 1. Qui factus est nobis sapientia 7 iusticia 7 sanctificatio 7 redemptio rē. Uel spē iusticie. id est spem que est de iusticia: ut iustificemur non per legem sed per fidem. Ro. 3. Arbitramur hominem iustificari p̄ fidez sine operibus legis. Uel spem iusticie id est rem speratam in quā tendit iusticia. s. uitam eternā. z. Ti. ultimo. In reliquo reposita est mihi corona iusticie rē. Et hoc ex fide. quia iusticia dei est per fidem iesu christi ut dicitur. Ro. 3. Que quidem fides nō est ab homine: sed a spiritu sancto q eā inspirat. Ro. 8. Accepistis sp̄m filioz in quo clamam' abba pater rē. Sicut q̄ fides ē ex spiritu: ita ex fide est spes. ex spe iusticia: per quā peruenim' ad uitā

eternā. Dec aut spes nō ad hoc ex circūcisione neq; ex gētilitate: qz nihil faciūt ad veniē. Et iō dicit. (Nā i xpo iesu) i. in his q sunt in fide xpi: neq; circūcisio neq; pputiū rē. id est indria sunt: s; fides nō iformis: sed ea q p dilectiōez opat. Jac. z. Sides sine opib⁹ mortua ē rē. Nā fides ē cognitio vbi dei. Ephe. 3. Dabitare xpm p fidē rē. Et b vbi nec pfecte habet: nec cognoscit: nisi ēt habeat amor quē spirat. Dic sunt duo dubia circa glosaz. Primū ē q dicit pputiū rē circūcisionē eē idria: cū supradixerit. Si circumcidimini xps vobis nihil pderit. S; dicēdū ē q ex genere opis sunt indifferētia. s; illis q nō ponūt spem in eis: s; ex intētiōe operātis nō sunt indria. Nā ponētibus in eis spē mortifera sunt. Scdm dubiū ē de hoc qd dicit q il li q nō credūt peiores sunt q; demones: cū demones credant r tremiscāt. Rūdeo: dicēdū ē q peiores qdē sūt ex specie opis: s; nō qstūm ad affectū. Nā demonib⁹ displicet hoc qd credūt: nec ēt est tanta negtia volūtatis in boie q nō credit qta in demone qui odit qd credit.

¶ Cōsequēter euz dicit. (Currebatis bene rē.) Agit de i pedimēto statiois. Et p ponit impedimētus. Scdo docet ei⁹ remotionē ibi. (Nemini sferitis rē.) Impedimētū statiois eoz magnū erat r nociuū: nā tāto aliqd ē magis nociuū qto maius bonū puat. Quā g aligs multis bonis spūalibus priuat signū ē habuisse magnū impedimētū. Et iō vt oīdat eos aplis magnū ipedimētū habuisse cōmemorat eis bona spūalia q amiserunt cū diē. (Currebatis bene rē.) s; p opa fidei formate: p charitatē q instigat ad currēdū. ps. Uia mādatorū tuoz cucurri cū dilatatī cor meū. Et hoc qdē fuit olim in vobis: s; dū sic currebatis estis impediti: r iō subdit. Quis vos facinavit. d q dicitur ē supra. tertio cap: r iō supsedeo ad p̄sens. Quis g vos facinavit. i. ipediuit veritati. s; euāgelice nō obediē. Et hoc qgrue dicit. Nā obedire est volūtatis applicā de ad p̄sensum p̄cipiētis. Et iō fides est volūtatis r itellectus: opz g voluntati fidei obedire: hoc aut ē q gfa fidei xpi sufficiat ad salutē sine legalibus obseruātis. ¶ Excludit aut impedimētū. cū dicit. (Nemini rē.) r hoc ex triplici pte. P̄mo ex pte eoz. Scdo ex pte dei ibi. (Ego p̄fido rē.) Tertio ex pte apli ibi. (Ego aut frēs si rē.) Ex pte eoz cū diē. (Nemini rē.) Ubi p̄mo oīdit qd regratur ex pte eoz vt vitēt hoc ipedimētus. s; q nemini pseu do deinceps p̄sentiat. p̄ Theb. 15. Nō simus noctis neq; tenebrarū rē. Ephe. 5. Nolite cōicare opibus ifructuosis tenebrarū rē. Et. z. Li. z. Et fmo eoz vt cancer serpit rē. ex quo dat itelligi q nondū erat corrupti: s; sollicitabāt de hoc. Scdo assignat rōnez huius cū dicit. (Persuasio eni rē.) Et hec ē duplex: p̄ma qz hō cū dat se alicui nihil oz facere: nisi qd vtile dixerit sibi. S; vos traditi estis xpo. g nihil debetis audire vel p̄sentire: nisi his q sūt ab ipso. g hec p̄uasio qua vos volūt mittere sub iugo legis: qz nō ex eo. s; ex deo q vos vocauit ad vitā: s; ex diabolo inq̄tūz. s; deficiēs ē. Et iō nō p̄sentiretis eis. Uel nō ex eo. i. s; ipsum. Scda rō ē: qz posset dici q nō ē magnus si paucis p̄sentiat cū ex hoc nō sit piculū: r iō dicit q nō est eis p̄sentiedūz: nec eoz insdie sunt p̄tēnende: s; debent p̄ncipis obstarē: qz modicū fermētū rē. i. illi pauci q vob p̄suadēt. Uel hec p̄uasio parua in p̄ncipio totā massam corūpit. i. qgregatiōez fidelīū. Leuit. z. Nec qcq; fermētū ac mellis adolebit in sacrificio domini.

¶ Cōsequēter cū dicit. (Ego p̄fido i vobis rē.) Remouet ipedimētū ex pte dei q auxiliū ad hoc p̄bet: r pōit duplex auxiliū. Unū qstūz ad seducētes. Aliud qstū ad cōturbātes ibi. (Qui at turbāt rē.) Dicit g. ego p̄fido rē. q. d. Dixi q nō p̄sentiretis pseudo: et p̄fido in vobis. scde cor. 7. Haudeo q in oibus p̄fido in vobis. Deb. 6. Cōfidi

mus autē d vobis dilectissimi r meliora viciniōza saluti. p̄fido inq; in hoc. s; q nihil aliud sapiētis qz qd vos docui supra. i. Licet nos aut angelus de celo euāgelicet vobis p̄terq; qd euāgelicauim⁹ anathema sit. P̄bil. z. Implete gaudiū meuz vt idē sapiatis rē. Et hoc ex auxiliō diuino: r iō dicit. (In dño deo) s; opante. scde cor. 3. Fiduciā talē habemus p xps ad deū rē. r dñs dabit vobis sapere. s; sobrietatē catholice veritatis. ps. Bonū ē cōfidere in domino rē. ¶ Quantūz aut ad turbātes dicit. Qui aut cōturbat rē. i. q remouet vos a d̄bito ordine: vt. s; a spūalib⁹ p̄taminā ad corporalia: cū debeat eē d̄rium. p̄me cor. 15. Nō pus qd spūale ē: s; qd aiāle ē deinde qd rē. Et euz talis ordo sit puerus: vt d̄ supra. 3. Sic stulti facti estis: vt cū spū ceperitis rē. iō portabit iudiciū. i. p̄denationez sustinebit. Sicut eni q inducit aliquē ad bonū remune rat. Dan. 12. Qui ad iusticiā erudiūt plurimos quasi stel le in p̄petuas eternitates rē. ita q iducit aliquē ad malū p̄denat. Josue. 7. Quia turbasti nos exturbet te dñs in hac die. Deut. 27. Maledict⁹ q errare facit cecū in itine re. Et b qcuq; ē ille. i. q̄tecuq; sit auctoritatis: nō parēt ei. S; Porphyrius r Julianus in b reprehēdunt paulū p̄sumptiōe dicētes: q b dixit lacerās petrū. cū supra i facies se restitisse scripserit: vt sit sensus: quicūq; sit ille. i. et si petrus eēt puniet. S; vt Aug. dicit nō est credēdūz q paulus cū maledicto de ecclesie p̄ncipe loqueret cum scriptū sit Exo. 22. P̄ncipē ppli tui nō maledices. Nec ēt q petrus sic offenderit q eēt dignus p̄denatione. Dicit g aplis de quodaz alio q de iudea veniens dicebat se fuisse discipulum magnoz ap̄stolorū: r sub ista auctoritate corrumpebat galathas ipse cum alyz falsis predica torib⁹. supra. z. Propter subitroductos falsos frēs rē.

¶ Cōsequēter cū dicit. (Ego autē fratres rē.) Remouet impedimētus ex pte sua. Et p̄mo ponit sui excusationez. Scdo eoz q euz infamabāt obiurgationē ibi. (Utinā r abscondātur rē.) Excludit aut falsum qd ei iponebat: et p̄mo aliqd prinēs ad ipm tm. Scdo aliqd prinēs ad oēs ibi. Ergo euacuatus est rē.) Sciēdūz ē circa p̄imum q pseudo galathis excusantibus se de eo q nō fuabāt le galia: qz ita edocti erāt ab ap̄lo: r dicebāt q apls deceperat eos: r p̄firmabāt dicētes paulū p̄dicasse i iudea: r do cuius legalia debere fuari. Et iō excusat se de hoc aplis dicēs. (Ego autē fratres si circūcisionē adhuc predico) sicut imponunt mihi pseudo: qd adhuc p̄secutōez patior. s; a iudeis. p̄me cor. 4. Persecutionē patimur rē. Nā iudei specialr pp hoc p̄sequebant paulū q p̄dicabat legalia nō debere fuari. Act. 21. dicit Jacob⁹ paulo. Audierunt de te: qz dissensionē doceas a Moysē eoz q p̄ gentes sunt iudeoz dicēs eos nō debere circūcidere filios suos rē. Patet g q nō ē vez qd mihi iponūt: aliogn p̄secutiones adhuc nō paterer. Falsum ē ēt id qd mihi iponunt p id qd cōmuniter ē apud alios: qz si circūcisioez p̄dico euacuatus ē scādaluus crucis. Nā nō soluz ego: sed ēt oēs apli p̄dicamus xpm crucifixū. Iudeis quidē scādaluus rē. vt d̄ p̄me cor. 1. Et de hoc maxime scādaluus tur: qz p̄dicam⁹ q p̄ crucē xpi legalia euacuant. Si g p̄dico circūcisionē euacuatus est scādaluus. i. nō erit scādaluus apud iudeos vltra de cruce. Nā patiēter sustinerēt imo libēter vellēt q predicaremus crucez r legalia s̄l debere fuari. Uel fm Augustinū euacuatus ē scādaluus crucis. i. euacuata ē crux q est scādaluus. Quasi di. Crux pdidit effectū suuz r vtutez supra. z. Si. n. ex lege eēt iusticia: g xps gratis mortuus ē. Dicit autē aplis specialr ter euacuatus est rē. vt det itelligere: q pp hoc iudei occiderunt xpm: qz legalia nō fuabat: r ea nō eē fuada doce bat. Jo. 9. Nō ē hic hō a deo q sabbatū nō custodit.

Ad galathas

Consequenter obiurgat pseudo qui eum infamauerant dicens. ytinam et abscondantur. Quasi dicat. Ipsi conturbant vos in hoc quod volunt vos circumcidi. sed ytinam non solum circumciantur: sed totaliter castrantur. Sed contra. Ro. 12. Benedicite et nolite maledicere. Ad hoc est duplex responsio. Prima est quod non maledixit apostolus eis. sed potius benedixit: quod optauit eis ut spiritualiter castrantur ut seruaerent spirituales castitates cassando ceremonialia sicut illud Mat. 19. Sunt quidam eunuchi qui se castrauerunt propter regnum celorum. Secundo quod operatur eis sterilitatem plius quam habent eunuchi. ut scilicet non generent. Unde ait. ytinam et abscondantur. id est vim generandi perdant in vobis vel alijs: Et hoc merito quod generant filios in errore et redigunt eos in seruitute legis. Dece. 9. Da eis ytinam sine liberis et ybera arentia.

Lectio.

II.

Vos enim in libertatem vocati estis fratres: tantum ne libertatem in occasionem detis carnis: sed per charitatem spiritus seruite inuicem. Omnis enim lex in vno sermone impletur. diliges proximum tuum sicut teipsum. Quod si inuicem mordetis et comeditis: videte ne ab inuicem consumamini.

Proposito exemplo stadii et remoto eius impedimento: hic innuit modum ipsius. Et primo ponit modum standi. Secundo exponit ibi. (Ois enim lex etc.) Circa primum tria facit. Primo ponit conditionem status. Secundo remouet ab usum standi Tertio inuit standi modum. Condicio quidem standi est libertas. Ois enim status conditio pertinet ad seruitutes vel ad libertatem. sed status fidei christi ad quem iducit apostolus ad libertatem pertinet: et est ipsa libertas. Et ideo dicit. Uos. n. etc. Quasi dicat. Recte conturbant vos: quia abducunt a meliore in peius. quia vos vocati estis. scilicet a deo in libertatem gratie. Ro. 8. Non accepistis spiritum seruitutis itez in timore. sed accepistis spiritum adoptionis filiorum etc. supra. 4. Non sumus ancille filij: sed libere etc. Uos inquam qui liberi estis per christum volunt ducere in seruitute. Abusus autem status est si in detur ius. galathe autem iam liberi erant a lege. Sed ne credat eis licere peccata committere que lex prohibebat. ideo apostolus subdit ab usum libertatis dicens. Tantum ne etc. Quasi dicat. Liberi estis. ita tamen quod non abutimini libertate vestra impune vobis peccandum esse arbitratres. i. corin. 8. Videte ne forte hec licentia vestra offendiculum fiat infirmis. Modus autem standi est per charitatem. Unde dicit. Sed per charitatem spiritus etc. Status autem totus est in charitate sicut ne qua homo nihil est. i. corin. 13. Et sicut diuersos gradus charitatis distinguunt diuersi status. Sic ergo status gratie est non per affectum carnis: sed per charitatem spiritus: id est quod procedit a spiritu sancto per quem debemus inuicem esse subiecti et seruire. i. fra. 6. Alter alteri onera portate etc. Ro. 12. Donore inuicem preuenientes etc. Sed cum superius dicat quod sint vocati in libertatem quod est quod modo dicit seruite inuicem. Ad quod dicendum est quod hoc exigit charitas ut inuicem seruiamus et tamen libera est. Sciendum est tamen quod sicut philosophus dicit: liber est qui est causa sui. seruus autem est causa alterius vel ut mouetur vel ut finis. quia seruus nec a se mouetur ad opus. sed a domino et propter utilitatem domini sui. Charitas ergo quantum ad causam mouentem libertatem habet. quia a se operatur. z. cori. 5. Charitas christi urget nos spontaneae. sed operatur. Seruus autem est cum postpositis proprijs utilitatibus accommodat se utilitatibus proximorum.

Consequenter cum dicit. (Omnis lex etc.) Exponit que dicitur. et primo de dilectione. Secundo de libertate non danda

in occasione carnis ibi. (Spiritu ambulate etc.) Circa primum monet ad charitatem sectandam. Primo propter utilitatem quam consequimur in impletionem. Secundo propter damnum charitatis neglecte quod incurrimus ibi. (Quod si inuicem etc.) Utilitas autem quam consequimur in impletionem charitatis maxima est quia in ea implematur tota lege. Et ideo dicit. (Dis. n. etc.) Quasi dicat. In charitate est habenda. quia omnis lex in vno sermone impletur. scilicet in vno precepto charitatis. Ro. 13. Qui diligit proximum legem impleuit. Et in eodem capitulo dicitur. Plenitudo legis est dilectio. Et ideo dicit. i. Ti. 1. Finis precepti est caritas. Sicut dicitur. quod dicitur Mat. 23. In his duobus mandatis. scilicet dilectionem dei et proximi tota lex pendet et prophete. Non ergo in vno precepto tantum impletur. Rursus dicitur quod in dilectionem dei includitur dilectio proximi. i. Jo. 4. Hoc mandatum habemus a deo ut qui diligit deum diligat et fratrem suum. Et econuerso proximum diligimus propter deum. impletur ergo tota lex in vno precepto charitatis. Precepta. n. legis reducuntur ad illud preceptum. Nam omnia precepta vel sunt moralia vel ceremonialia vel iudicialia. Moralium quidem sunt precepta decalogi: quorum tria pertinent ad dilectionem dei: alia septem ad dilectionem proximi. Judicialia autem sunt ut quicquid furat aliquid reddat quadruplum. et his similia: quae sunt ad dilectionem proximi pertinent. Cerimonialia vero sunt sacrificia et huiusmodi quae reducuntur ad dilectionem dei. Et sic patet quod omnia in vno precepto charitatis impleantur. Diliges proximum tuum sicut teipsum. et est scriptum Leuit. 19. Dicit autem sicut teipsum non quantum teipsum. quia hoc est ordinem charitatis magis de se diligere quam alium. Exponit autem triplex. Uno modo ut referat ad veritatem dilectionis. Amare. n. evelle bonum alicui. Et ideo dicitur amare aliquem cuius uolumus bonum. et est bonum illud quod ei uolumus: sicut diuersimode. quia cum uolo bonum mihi me diligo simpliciter pro me. bonum autem illud quod mihi uolo diligo non pro se sed pro me. Tunc ergo diligo proximum sicut meipsum. i. eodem modo quod meipsum quam uolo ei bonum pro se. non quia est mihi utilis vel delectabilis. sed modo ut referat ad iusticiam dilectionis. Unaqueque enim res est illud quod potissimum est in ea. potissimum autem in homine est intellectus et ratio. ille ergo diligit se qui uult sibi bonum intellectus et rationis. Tunc ergo diligit proximum sicut teipsum quia uis ei bonum intellectus et rationis. Tertio modo ut referat ad ordinem. scilicet ut sicut te diligis propter deum: ita et proximum propter ipsum diligas. scilicet ut ad deum perueniat.

Consequenter cum dicit. (Quod si inuicem etc.) Iducit ad charitatem sectandam ex damno: quod incurrimus si eam negligamus. Ubi loquitur galathis adhuc quasi spiritualibus abstinentes a commemoratione manifestorum inuidorum: et eorum que minora uidentur mentionem facit. scilicet de uitis lingue. Et ideo dicit. Quod si inuicem etc. Quasi dicat. In dilectione omnis lex impletur. quod si inuicem mordetis. i. in parte famam proximo detrahendo aufertis. quia non mordet non totum accipit: sed partem. Et comeditis. i. totam famam aufertis: et totaliter detrahendo consumiditis. Nam qui comedit totum absorbet. Jac. 4. Nolite detrahere alterutrum fratres mei etc. Si ita inquam charitatem negligitis videte damnum quod iminet uobis. scilicet quod ad inuicem consumamini. Phil. 3. Uide te canes videte malos operarios etc. Esa. 49. Et uane fortitudinem meam consumpsisti etc. Nam sicut Augustinus dicit. Uitio contentio et inuidie perniciose iurgia iter homines nutriunt quibus summi societas et uita.

Lectio. III.

Neco autem in christo. Spiritu ambulate et desideria carnis non perficite. Caro enim concupiscit aduersus spiritum spiritus autem aduersus carnem. Hec enim sibij inuicem aduersantur: ut non quaecumque uultis illa faciatis.

Postquam apostolus manifestauit in quo consistit status spiritualis: quia scilicet in charitate: consequenter hic agit de causa status: scilicet de spiritu sancto. quem dicit esse sequentem

dum. Ubi ponit triplex beneficii spiritus. Quorum primum est liberatio a seruitute carnis. Secundum est liberatio a seruitute legis. Et tertium est collatio vite seu securitas a damnatione mortis. Secundum ibi. (Quod si ducimini etc.) Tertium ibi. (Si spiritu uiuimus etc.) Circa primum duo facit. Primo ponit primum beneficii spiritus. Secundum beneficii necessitates ostendit ibi. (Laro. n. etc.) Dicit ergo. Dico quod debetis per charitatem spiritus inuicem seruire: quia nihil potest sine charitate. Sed hoc dico in christo. id est per fidem christi. Spiritu ambulare. id est mente et ratione. Quia enim mens nostra spiritus dei secundum illud Ephe. 4. Renouamini spiritu mentis uestrae: et prime cor. 4. Profallam spiritu psallam et mente. Uel spiritu ambulate. id est spiritus sancto proficite bene operando. Nam spiritus sanctus mouet et instigat corda ad bene operandum. Ro. 8. Qui spiritu dei agimini etc. Ambulandum est ergo spiritu. id est mente ut ipsa ratio siue mens legi dei concordet: ut dicitur Roma. 7. Sed spiritus humanus per se uanus est: et nisi regatur aliunde fluctuat hac atque illac: ut dicitur Ecc. 3. 4. Et sicut parturietis cor tuum fantasias patitur: nisi ab altissimo fuerit emissio uisitatio etc. Unde dicitur Ephe. 4. Ambulate in ueritate sensus sui etc. Non ergo perfecte stare potest ratio humana: nisi secundum quod est recta spiritus diuini. Et ideo dicit apostolus. Spiritus ambulare. id est per spiritum sanctum regentem et ducentem quem sequi debemus: sicut demonstrantem uiam. Nam cognitio supernaturalis finis non est nobis nisi a spiritu sancto. prime cor. 2. Oculus non uidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit etc. Et sequitur. Nobis autem reuelauit deus per spiritum suum. Itaque sicut inclinatur. Nam spiritus sanctus instigat et inclinatur affectum ad bene uolendum. Roma. 8. Qui spiritus dei agimini etc. ps. Spiritus tuus bone deducet me in terram rectam. Iohannes autem spiritus ambulandum est: quia liberat a corruptione carnis. Unde sequitur. Et desideria carnis non proficietis. id est delectationes carnis quas caro suggerit: hoc desiderabat apostolus dicens. Ro. 7. Infelix ego homo quoniam me liberabit de corpore mortis huius: gratia dei etc. Et postea concludit in octauo capitulo. Nihil ergo damnationis est his qui sunt in christo iesu: quia non secundum carnem ambulat. Huius rationem ibidem subiungit dicens. (Quia lex spiritus uite in christo iesu liberauit me a lege etc.) Et hoc est speciale desiderium sanctorum: ut non proficiant desideria ad que caro instigat: ita tamen quod in hoc non includantur desideria que sunt ad necessitatem carnis: sed que sunt ad superfluitatem. Consequenter cum dicit. (Laro. n. concupiscit etc.) ponit necessitatem huius beneficii que est ex impugnatione carnis et spiritus: et primo ponit ipsam impugnationem. Secundum manifestat eam per euidentes signum ibi. (Nec enim inuicem aduersantur etc.) Dicit ergo. Necessarius est quod per spiritum carnis desideria superent. Nam caro concupiscit aduersus spiritum. Sed hoc uel est dubium: quia cum concupiscere sit actus anime tantum: non uel quod competat carni. Ad hoc dicendum est secundum Augustinum. quod caro dicitur concupiscere in quantum anima secundum ipsam carnem concupiscit: sicut oculus dicitur uidere cum potius anima per oculum uideat. Sic ergo anima per carnem concupiscit quia ea que delectabilia sunt. secundum carnem appetit. per se uero anima concupiscit: quia delectatur in his que sunt secundum spiritum: sicut sunt opera uirtutum et contemplatio diuinorum et meditatio sapientie. Sapientia. 6. Concupiscentia itaque sapientie deducet ad regnum perpetuum etc. Sed si caro concupiscit per spiritum quod concupiscit aduersus eum: In hoc. scilicet quod concupiscentia carnis impedit concupiscentiam spiritus. Licet enim delectabilia carnis sint bona que sunt infra nos: delectabilia uero spiritus bona que sunt supra nos: contingit quod cum anima circa inferiora: que sunt carnis occupatur: retrahatur a superioribus que sunt spiritus. Sed uel est dubium hoc quod dicitur. scilicet quod spiritus concupiscit aduersus carnem. Si enim accipiamus hic spiritum per spiritum sanctum: concupiscentia autem spiritus sancti sit mala: sequens uidebitur quod caro aduersus quam concupiscit spiritus sit mala: et sic sequitur error manichei. Respondeo: dicendum est quod spiritus non concupiscit aduersus naturam car-

nis: sed aduersus eius desideria: que sunt ad superfluitatem. Unde et supra dictum est. Desideria carnis. scilicet superflua non proficietis. In necessariis enim spiritus non tradidit carni: quia ut dicitur Ephe. 5. Nemo carnem suam odio habuit. Consequenter cum dicit. (Nec enim etc.) ponit signum concupiscentie. Quasi dicat. Experimento patet quod si se inuicem pugnant et aduersantur in tantum ut non quecumque uultis bona. scilicet uel mala illa faciat. id est facere permittamini. Ro. 7. Non quod uolo bonum habeo: sed quod etc. Non tamen tollitur libertas arbitrii. Licet enim libertas arbitrii sit ex hoc quod habet electionem: in illis est libertas arbitrii que electioni subiungitur. Non autem omnia que in nobis sunt simpliciter subiunguntur nostre electioni: sed secundum quod. In speciali enim possumus uitare hunc uel illum motum concupiscentie seu ire: sed in generali omnes motus ire uel concupiscentie uitare non possumus: et hoc propter corruptionem fornicis ex primo peccato introductam. Sed notandum est quod quatuor sunt genera hominum circa concupiscentias: quorum nullus facit quecumque uult: nam intemperati quod ex proposito sequuntur carnales passionibus. secundum illud Proverb. 2. Letantur cum malefecerint: faciunt quod uolunt in quantum ipsas passionibus sequuntur: sed in quantum ipsa eorum ratio remurmurat et ei displicet faciunt que non uolunt. Incontinentes autem quod habent propositum abstinendi et tamen a passionibus vincuntur faciunt quod uolunt in quantum tamen ipsas passionibus sequuntur: et sic intemperati faciunt plus de eo quod uolunt. Continentes autem quod uellent omnino non concupiscere faciunt quod uolunt dum non concupiscunt: sed quia omnino non concupiscere non possunt faciunt quod nolunt. Temperati uero quod uolunt quod faciunt in quantum in carne domata non concupiscunt: sed quia non ex toto domari potest quia in aliquo repugnet spiritui: sicut nec malicia in tantum crescere potest quia ratio remurmuret: ideo cum aliqui concupiscunt: faciunt quod nolunt: plus tamen de eo quod uolunt.

Lectio.

V.

Quod si spiritus ducimini non estis sub lege. Manifesta sunt autem opera carnis: que sunt fornicatio: immundicia: impudicitia: luxuria: ydolorum seruitus: ueneficia: inimicitie: contentiones: emulationes: ire: rixae: dissensiones: secte: inuidie: homicidia: ebrietates: comestiones: et his similia que predico uobis sicut predicti: quoniam que talia agunt: regnum dei non consequentur.

Postquam ostendit apostolus quod per spiritum liberamur a desiderijs carnis: hic consequenter ostendit quod per ipsos liberamur a seruitute legis. Et primo proponit beneficii spiritus. Secundum manifestat per effectus ibi. (Manifesta sunt opera carnis etc.) Dicit ergo. Dico quod si spiritu ambuletis non solum desideria carnis non proficietis: sed quod plus est: si spiritu ducimini: quod sit quia facitis quod spiritus suggerit ut director et gubernator: non autem id ad quod sensus et affectus proprius insignat: non est sub lege. ps. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. Non quod de uo coactor: sed ut gubernator. Ex his autem uerbis uult Hieronymus quod post aduentum christi nullus habet spiritum sanctum tenet seruare legem. Sed sciendum est quod hoc quod dicitur. (Si spiritu ducimini iam non estis sub lege.) potest referri ad precepta legis uel ceremonialia uel moralia. Si quidem referatur ad ceremonialia sciendum est quod aliud est seruare legem aliud est esse sub lege. Seruare legem est facere opera legis non habendo spem in eis: sed esse sub lege est ponere spem in operibus legis. In primitiua autem ecclesia erat aliquid iusti seruantes legem: sed non sub lege in quantum seruabant opera legis: sed non erant sub lege quasi in eis spem ponentes. Sic et christus sub

Ad galathas

lege fuit. supra. 4. Factū sub lege rē. Et sic excludit opino hieronymi. Si autē referat ad moralia sic eē sub lege pōt intelligi dupliciter: vel q̄stum ad obligationē: r sic oēs fideles sunt sub lege: qz oibus data ē. Unī dī. Mat. 5. Nō veni solvere legē rē. Vel q̄stū ad coactionē: r sic iusti nō sunt sub lege: qz mot⁹ r istinct⁹ spūs sancti q̄ ē i eis ē ppri⁹ eoz istinct⁹. Nā charitas inclinat ad illud idē qd lex p̄cipit. Qz ḡ iusti hnt legē iteriore spōte faciūt qd lex mādāt ab ipsa nō coacti. Qui vō volūtātē male faciēdi hnt cōprimūt tñ pudore vel timore legis isti cogūt. Et sic iusti sunt sub lege obligātē tñ nō cogēte sub qua sunt solū iusti. scde corin. 3. Ubi spūs dñi ibi libertas. p̄me thi. i. Iusto nō ē lex posita. scilicet cogens.

Cōsequēter cū dicit. (Manifesta sunt at opa rē.) Probat q̄ dixit p effectū. Et p̄mo ponit opa carnis q̄ dñanī spiritui sancto. Scdo oñdit quōd opa spūs nō p̄hibēt a lege ibi. (Aduersus hō rē.) Circa p̄mū duo facit. Primo pōit opa carnis q̄ p̄hibent a lege. Scdo ponit opa spūs q̄ ab ea nō p̄hibent ibi. (Fruct⁹ at rē.) Circa p̄mū duo facit. Primo pponit opa carnis. Scdo subdit nocumētū qd ex his seq̄t ibi. (Que p̄dico rē.) Dubitat at circa p̄mū. Primo qdē de hō aplū hic qdā ponit q̄ nō p̄tinet ad carnē: q̄ tñ dicit eē opa carnis: sicut ydoloꝝ fuit⁹ secte emulatiōes r hō. Rñdeo: dicēdū ē fm Aug. lib. 4. de ci. dei. cap. 2. Qz fm carnē viuūt q̄cūq; viuūt fm seip̄s. Unī caro hic accipit p̄ toto hoīe. Quicqd ḡ puenit ex i ordinato amore sui dī op⁹ carnis. Vel dicēdū ē q̄ aliqd peccatū pōt dici carnale duplī. s. q̄stuz ad p̄sumationē: r sic dicūt carnalia illa tñ q̄ p̄sumāt i delectatiōe carnis. s. luxuria r gula. Et q̄stuz ad radicē: r sic oīa peccata dicūt carnalia in q̄stuz ex corruptiōe carnis aīa aggrauat: vt dī Sapien. 9. Ex q̄ intellect⁹ debilitatus facili⁹ decipi pōt r ipedit a sua p̄fecta opatiōe. Unī r ex hō sequunt vi tia. s. hereses secte r alia hō. Et hō mō dī q̄ fomes ē p̄ncipiū oīuz peccatoꝝ. Scdo dubitat: qz cū aplū dicat q̄ talia agūt regnū dei nō p̄sequēt: r nullus excludat a regno dei: nisi p̄ pctō mortali: seq̄t ḡ q̄ oīa q̄ enumerat sint peccata mortalia. Lūius dñuz vt: qz inter ista enumerat multa: q̄ nō sunt peccata mortalia: sicut ē p̄tētiō emulatio r hō. Rñdeo: dicēdū ē q̄ oīa hec enumerata sūt aliq̄ mō mortalia: s. qdā qdē fm gen⁹ suuz: sicut homicidiuz fornicatio ydoloꝝ fuit⁹ r hō: qdā vō fm suā p̄sumatiōes: sicut ira cui⁹ p̄sumatio ē i nocumētū p̄ximī. Unī si accedit p̄sensio de ipso nocumēto ē peccatū mortale. Et sicut comestio ordinat ad delectationē cibi: s. si i hō delectationibus ponat q̄s finē suū peccat mortali: r iō non dicit comestiones: s. comestatiōes: r sicut intelligēdū ē de alijs filibus. Tercio dubitat de ordine r numeratiōe eoz. circa qd dicēdū ē q̄ cū aplū i diuersis locis diuersa vitia r diuersimode enumerat: nō itēdit enumerare oīa vitia: r fm artē: s. illa tñ i q̄b⁹ abūdāt r in q̄b⁹ excedunt illi ad q̄s scribit. Et iō i eis nō ē q̄renda sufficiētia: s. cā diuersitatis. Dis ḡ habitis sciēdū ē q̄ aplū enumerat qdā vitia carnis q̄ p̄tingūt circa ea q̄ nō sunt necessaria vite: qdā vō circa ea q̄ sunt necessaria vite. Circa p̄mū ponit qdā vitia q̄ sunt hoīs ad seip̄s: qdā q̄stuz ad deū qdā p̄ p̄ximū. Cōtra seip̄sum sunt q̄tuor: q̄ iō p̄ ponit: qz māifeste ex carne p̄cedūt: quoz duo p̄tinet ad actū carnalē luxurie. s. fornicatio q̄ ē: q̄n. s. accedit solut⁹ ad solutā: vel q̄stū ad nālez vsuz luxurie. Aliud ē imūdicia q̄stū ad vsuz nāz. Epbe. 5. Dis fornicator aut imūdicus rē. z. cor. 13. Qui nō egerūt penitentiā sup imūdicia r fornicatiōe r ipudicitia rē. Alia duo ordinantur ad ipos actus Unī. s. exteri: sicut tact⁹ aspect⁹ oscula r hō. Et q̄stuz ad hoc dicit. Impudicitia. Epbe. 4. Qui desperates semet

ip̄os tradiderūt ipudicitie rē. Aliud iteri⁹. s. i cogitatio nib⁹ imūdis. Et q̄stuz ad hō dicit. Luxuria. p̄ Thimo. 5. Cū. n. luxuriate fuerint i xpo nubere volūt rē. Cōtra deū pōit duo: quoz vnū ē p̄ qd ipedit ab hostib⁹ dei cultus diuin⁹. Et q̄stū ad hō dicit. (Ydoloꝝ fuit⁹) p̄ cori. 10. Neq; ydolatre efficiamini rē. Sapien. 14. Infandoz. n. ydoloꝝ cultura oīs mali cā ē r initiū r finis. Aliud ē per qd inī pactū cū demonib⁹. Et q̄stū ad hō dicit. (Veneficia) q̄ fuit p̄ magicas artes: r dicūt veneficia a veneno: qz fuit in nocumētū hoīuz. p̄me cor. 10. Nolo vos fieri socios demonioꝝ. Apoc. vlti. Soras canes r venefici rē.

Cōtra p̄ximū aut pōit nouē: quoz p̄mū ē inimicitia. vltimū vō homicidiū: qz ad hō deuenit ad illud. P̄mūz ḡ ē inimicitia i corde: q̄ ē odiū erga p̄ximū. Mat. 10. Inimici hoīs domestici ei⁹. Et iō dicit (Inimicitie.) Ex hac at orit dissensio i v̄bis. Et iō dicit. (Cōtētiōes) q̄ ē ipugnatio vitatis cū p̄fidentia clamoris. Prover. 20. Donoz ē hoī q̄ se separat a p̄tētiōib⁹. Scdm ē emulatio q̄ p̄sistit i hoc qd ad idē obyciēdū p̄tēdit. Unī dicit. Emulatiōes q̄ ex p̄tētiōe oriunt. Terciu⁹ ē ex hō q̄ vn⁹ ipedit p̄ aliuz ad rē eādē tēdētē: r ex hō irascit⁹ hō: r iō dicit. (Ire.) Jaco. 1. Ira. n. viri rē. Eph. 4. Sol nō occidat sup iracūdiā v̄raz. Quartū cū ex ira animi puenit ad p̄cussiones. Et q̄stū ad hō dicit. (Rixe.) Prover. 4. Odiū suscitāt rixas. Quin tu ex his. s. dissensioes: r si qdē i reb⁹ humanis sint dicūt dissensioes: q̄n. s. p̄tes fuit i ecclesia. Ro. 16. Obseruetis eos q̄ dissensioes r offēdicula p̄ter doctrinā quā vos didicistis faciūt r declinat ab illis. Si i reb⁹ diuis sic dicūt secte. i. hereses. z. Petri. 2. Introducēt sectas perditionis rē. Et ibidē. Sectas nō metuūt itroducere blasphemates. Ex his at seq̄t inuidia: q̄n illi q̄s emulant p̄sperant. Job. 5. Paruulū occidit inuidia rē. Ex his at sequunt homicidia cordis r opis. p̄me Jo. 4. Qui odit fratrem suū homicida ē. Quātuz vō ad vitia q̄ p̄tinent ad ordinatiōnem circa vite necessaria ponit duo. vnū q̄stuz ad potū. Unde dicit. Ebrietates. s. assidue. Luce. 21. Attendite ne grauent corda v̄stra crapula r ebrietate rē. Aliud vō q̄stum ad cibum: r q̄stū ad hoc dicit. (Comestationes.) Ro. 13. Nō in comestationibus r ebrietatibus.

Lectio.

VI.

Fructus autem spūs ē charitas gaudium: pax: patientia: benignitas bonitas: lōganimitas: māsfuctudo: fides modestia: cōtinentia: castitas.

Cōstitis opibus carnis: hic p̄nter aplū manifestat opa spūs. Et p̄mo manifestat ea. Scdo oñdit quōd lex se hō ad opa spūs r ad opa carnis ibi. (Aduersus hō rē.) Circa p̄mū enumerat bōa spūalia q̄ noiat fruct⁹. Ex quo icidit q̄stio: qz illud dī fruct⁹ quo fruimur. S. actib⁹ n̄ris non debemus frui: s. deo solo. ḡ hō actus quos enumerat hic aplū nō debēt dici fructus. Itē glo. dicit q̄ hō opa spūs sunt: pp se appetēda: qd at pp se appetit nō refertur ad aliud. ḡ vtutes r eaz opa nō sunt referēda ad beatitudinē. Rñdeo: dicēdum est q̄ fructus dī dupliciter. s. vt aq̄stus: puta ex labore vel studio. Sapi. 3. Bonoz laboz gloriofus ē fruct⁹. Et vt p̄duct⁹ sicut fructus p̄ducit ex arbore. Mathei. 7. Nō pōt arbor bona fruct⁹ malos facere: opa autem spiritus dicunt fructus nō vt adepti: s. vt p̄ducti. Fructus autē q̄ ē adeptus hō rōem vltimi finis: nō autē fructus p̄ductus. Nihilominus tñ fruct⁹ sic acceptus duo importat. s. q̄ sit vltimum p̄ducētis: sicut vltimū qd p̄ducit ab arbore ē fruct⁹ eius: r q̄ sit siue siue delectabile. Lārico. 2. Fructus eius dulcis gutturi meo. Sic ḡ opa virtutū r spūs sunt qd vltimū in nobis.

Nā spūs sanctus ē in nobis p grām p quā acgrimus habi-
tū virtutū & ex hoc potētes sum⁹ opari fm virtutē. Sūt
ēt delectabilia. Ro. 6. Habetis fructū vestrū i sanctifica-
tiōe. i. in opib⁹ sanctificatis: & iō dicunt fructus. Dicunt
ēt flores respectu future beatitudinis: qz sic ex florib⁹ ac-
cipi spēs fructus: ita ex opibus virtutū habet spēs vite
eterne & beatitudinis. Et sicut i flore ē qdā inchoatio fru-
ctus: ita in opibus virtutū ē qdā inchoatio beatitudinis
q̄ tūc erit qn cognitio r charitas pficiē. Et p hoc pz re-
sponsio ad illud qd scdo obycit. Nā aliqd pōt dici pp se
appetēdū dupliciter qz ly pp. pōt designare cām forma-
lē vel finalē. Opa virtutū pp se sunt appetēda formal-
tē: s; nō finaliter: qz hnt in seipsis delectationē. Nā medici-
na dulcis appetit: pp se formaliter: qz hz i se vñ sit appe-
tibilis. s. dulcedinē: q̄ tñ appetit pp finē. i. pp sanitatem.
Sed medicina amara nō ē appetēda pp se formaliter:
qz nō delectat rōne sue forme: sed tñ pp aliud appetit fi-
naliter. s. pp sanitatē q̄ ē finis eius. ¶ Ex his apparet ra-
tio: quare ap̄tus effectus carnis vocat opera: fructus autē
spiritus vocat fructus. Dictum est. n. q̄ fructus dī aliqd
finale & suauē ex re pductus. Qd autē producit ex aliq̄
pter nām eius nō hz rationē fructus: sed quasi alterius
germinis. Opa autē carnis & peccata sunt pter nās eoz
q̄ deus nāe nostre inseruit. Deus. n. humane nature qdā
femina inseruit. s. nāez appetitū boni & cognitionē: & ad-
didit ēt dona grē. Et ideo qz opa virtutū ex his nāliter
pducunt fructus dicunt non autē opera carnis. Et pp
hoc ap̄tus dicit. Ro. 6. Quē ergo fructus habuistis tunc
in illis i quibus nunc erubescitis. Patet ergo ex dicto qz
fructus spūs dicunt opa virtutū: & qz habet in se suauit-
atē & dulcedinē: & qz sunt quoddā vltimū pductū. s; cō-
uenientia donoz. ¶ Accipit autē dīa donoz: beatitudi-
num: virtutū: & fructū ad inuicē hoc mō. In virtute. n.
ē p̄siderare habitū & actū. Habitus autē virtutis pficit
ad bñ agendū. Et si qdēz pficiat ad bñ operādū humano
modo dī virtus. Si vō pficiat ad bene operandū supra
modū humanū dicit donū. Un p̄s supra cōes virtutes
ponit virtutes quas dā heroycas: puta cognoscere inuisibi-
lia dei sub enigmate ē p modū humanū. Et hec cognitio
p̄tinet ad virtutē fidei. Sed cognoscere ea p̄spicue & su-
pra humanū modū p̄tinet ad donū intellectus. Act⁹ au-
tē virtutis vel est pficiēs: & sic est beatitudo: vel ē dele-
ctans & sic est fructus. Et de istis fructibus dī Apoc. 22.
Ex vtraq; parte lignū vite afferens fructus duodeci rē.
Dicit q̄ fructus spiritus: q. s. surgit in anima ex semina-
tione spiritualis gratie: est charitas rē. Qui qdē sic distin-
guunt: qz fructus aut pficit interius aut exterius. P̄tio
ergo ponit illos qui pficiunt interius. Scdo illos qui pf-
ciunt exterius ibi. (Bonitas rē.) Interius autē hō perfu-
citur & dirigit & circa bona & circa mala. scdo cor. 6. Per
arma iusticie a dextris & a sinistris. Circa bona autē pf-
ciunt p̄mo quidē i corde per amorē. Nā inter motus na-
turales primus est inclinatio appetitus nature ad finem
suū: ita primus motū interior ē inclinatio ad bonū q̄
dī amor: & ideo primus fructus est charitas. Ro. 5. Cha-
ritas dei diffusa est in cordibus nostris rē. & ex charitate
pficiunt alie: & ideo dicit ap̄s. Loll. 3. Super oīa charita-
tē habētes rē. Ultimus autē finis quo homo pficiē inte-
rius est gaudiū qd procedit ex p̄sentia rei amate. Qui au-
tē hz charitatē iāz habet qd amat. p̄me Jo. 4. Qui ma-
net in charitate in deo manet & deus in eo. Et ex hoc cō-
surgit gaudiū. Phil. 4. Gaudete in dño semp rē. Gaudiū
autē dī esse p̄fectū. Et ad hoc duo regrunt. P̄mo vt res
amata sufficiens sit amāti pp suā p̄fectionē. Et q̄tū ad
hoc dicit paz. Tunc. n. amās pacē hz qn rē amatam suffi-

cienter possidet. Lātico. vlti. Ex quo facta sum coram eo
quasi pacē reperies rē. Scdo vō vt assit p̄fecta fruitio rei
amate qd similiter per pacē habet: qz qdqd superueniat
si p̄fecte aliqs fruatur re amata: puta deo: nō pōt impediri
ab eius fruitiōe. ps. Pax multa diligentibus legē tuā: et
nō ē illis scādalu. Sic q̄ gaudiū dicit charitatis fruitio:
nē: s; paz charitatis p̄fectionē: p q̄ homo interius pficiē
q̄tuz ad bona. Circa mala ēt pficit spūs sanct⁹ & ordinat:
& p̄mo i malū qd p̄turbat pacē q̄ p̄turbat p aduersa: sed
ad hoc pficit spūs sanctus p patientiā q̄ facit aduersa
patienter tolerare. Et iō dicit. (Patientia.) Luc. 21. In pa-
tientia vestra possidebitis animas vestras. Jaco. primo.
Patientia opus p̄fectū habet. Scdo p̄tra malū ipediēs
gaudium ē dilatio rei amate ad qd spūs opponit lōgani-
mitatē que expectatiōe non frāgit. Et quantū ad hoc di-
cit (Longanimitas.) Abac. 2. Si moraz fecerit expecta-
eus: qz rē. scdo cor. 6. in longanimitate rē. Et iō dicit dñs.
Mat. 10. Qui perseverauerit vsq; in finem rē.

¶ Cōsequenter cū dicit. (Bonitas rē.) Pōnit fruct⁹ spi-
ritus q̄ pficiunt q̄tū ad exteriora. Vōis autē exteriora
sunt vel id qd est iuxta ipsum: vel id qd ē supra ipsū: vel id
qd ē infra ipsū. Iuxta ipsū ē p̄rimus: supra ipsū de⁹: infra
ipsū nā sensitua & corpus. Sic q̄ q̄tū ad p̄ximū: pf-
cit p̄mo qdē in corde p̄ rectā & bonā voluntatē. Et q̄tuz
ad hoc dicit. (Bonitas.) i. rectitudo & dulcedo animi. Si
eniz hō oēs alias potētias bonas habeat nō pōt dici bo-
nus homo: nisi habeat voluntatē bonā. fm quā oib⁹ alyz
bñ vti. Lūius ratio est: qz bonū dicit aliqd p̄fectus. Est
autē duplex p̄fectio. P̄ima. s. q̄ est ipsū esse rei. Scda vō
est eius opatio: & hec est maior q̄ p̄ima. Illud ergo dicitur
simplr p̄fectum qd p̄tingit ad p̄fectā sui operationē
q̄ est scda eius p̄fectio. Lū ergo hō p voluntatē exeat i
actum cuiuslibet potentie: voluntas recta facit bonum
ysum oīum potentiaz: & p̄sequens ipsuz hōiem bonū.
Et de hoc fructu dicit Ephe. 5. Fructus autē lucri est in
omni bonitate rē. Scdo vero in opere: vt. s. sua cōmuni-
cet p̄ximo: & q̄tuz ad hoc dicit (Benignitas.) i. largitas
re. scdo cor. 9. Dylarē. n. datorē rē. Benignitas. n. dicit
quasi bona igneitas q̄ facit hōiez fluere ad subueniēdū
necessitatibus alioz. Sapien. i. Benignus est enim spiri-
tus sapientie rē. Lollo. tertio. Induite vos ergo sicut ele-
cti dei sc̄ti & dilecti viscera misericordie benignitatē rē.
Itē vt patienter sustineat p̄oximi molestias: & q̄tuz ad
hoc dicit. (Mansuetudo.) Math. ii. Discite a me qz rē.
Prouerb. 3. Mansuetis dabit gratiam. Ad id vero qd ē
supra nos: scilicet deus ordinat spiritus per fidem: vnde
dicit. (Fides) que est cognitio quedam inuisibilium cū
certitudine. Gen. 15. Credidit abraham deo & reputatus
est ei ad iusticiam. Heb. ii. Accedentem ad deū oportet
credere rē. Et ideo. Ecc. i. Beneplacitū est deo fides &
mansuetudo rē. Ad id qd est infra nos. s. corpora dirigit
spiritus: & p̄mo q̄tū ad actus exteriores corporis qd
fit p̄ modestiā que ipsis actibus seu dictis modū iponit.
Et q̄tuz ad hoc dicit. Modestia. Philippen. 4. Mode-
stia vestra rē. Scdo vero q̄tū ad appetitū sensituum
interiorē: & q̄tū ad hoc dicit. (Continentia) que etiā a
licitis abstinet & castitas que licitis recte vtitur. fm glo.
vel aliter continentia dicitur ex eo qz licet homo impu-
gnetur a prauis concupiscentiis: tamen per rationis vi-
gorē se tenet ne adducat: & ideo p̄tinetie nomē sumptū ē
ab eo qz aliqs in impugnatione tenet se. Castitas vō dicit
ex eo qz quis nec impugnat nec abducit: & dī a castigā-
do. Nam illum dicimus bene castigatus qui in omnib⁹
ordinate se hz. ¶ Circa hoc dubitant duo. P̄mo qz cū
fructus spiritus aduersent opib⁹ carnis: vñ qz ap̄tus de-

buerit ponere tot fructus spūs quot posuit opa carnis: qđ nō fecit. Ad qđ dicēdus ē: qđ iō nō fecit: qz plura sūt vi-
tia q̄ virtutes. **C**scdo dubitat qz fructus spiritus hic
positi nō rident opibus carnis. Ad hoc dicēdus ē qđ apo-
stolus nō intēdit hic tradere artē virtutū z vitioz: z iō
nō ponit vnū aliud: s; aliq̄ enumerat de istis: z aliq̄ de
illis. s; qđ expediēs vř p̄senti intentioni: nihilomin⁹ tñ
si diligēter cōsideret aliq̄liter sibi rident. Nā fornicā-
tiōi q̄ ē amor illicitus rident caritas: imundicie vō ipu-
dicitie: z luxurie q̄ sunt carnales illecebre z ex fornicā-
tione pueniunt p̄ponit gaudiū qđ ē spūalis delectatio
psequēs ex charitate vt dictū ē. Et vō qđ est ydoloz pui-
tus p̄ponit paz. Et vō qđ dicit veneficia zc. vsq; ad dis-
sensiones patiētia longanimitas z bonitas. Et vō qđ dī
secte p̄ponit fides. Et vō qđ dī inuidie: benignitas. Et at
qđ dī homicidia: māsuētudo. Et qđ dī ebrietates: comessa-
tiones z bis silia: p̄ponit modestia cōtinētia z castitas.

Lectio VII.

Aduersus huiusmodi non est lex: qui
autem sunt xpi: carnem suam crucifi-
xerunt cum vitijs z concupiscentijs.
Si spiritu viuimus: spiritu ambule-
mus. Non efficiamur inanis glorie cupidi: i-
nicem prouocantes: inuicem inuidentes.

CEnumeratis opibus carnis z spiritus: hic psequēter ex
vtriusq; cludit qđ qđ spūm sequunt nō sunt sub lege: z vt
tur tali p̄batiōe. Ille ē sub lege qđ ē obnoxius legi. i. qđ fac
zria legi. Sed illi qđ agunt spū nō faciunt opa zria legi. qđ
nō sunt sub lege. p̄mo gōstēdit p̄positū ex parte opoz
spūs. Scdo ex parte opoz carnis ibi. (Qui aut sunt zc.)
Dicit g. Dico qđ qđ agunt spiritu nō faciunt opa zria legi:
qz faciunt opa spiritus z aduersus hō nō ē lex. i. dō opa spi-
ritus: s; spiritus docet ea. Nā sicut lex exteri⁹ docet opa
virtutū: ita z spiritus interius mouet ad illa. Ro. 7. Cō-
delector enim legi dei s; interiorē hoiez zc. Aut faciūt
opa carnis z hec in his qđ spiritu dei agunt non sunt zria
legi. Un dicit. Qui xpi sunt. i. qđ spū dei habēt. Nā Ro. 8.
Qui spiritus dei nō hz hic non est eius. Illi gō spiritu dei
agunt qđ sunt xpi. Isti inq; carnē suā crucifixerūt zc. non
aut dicit vitia z concupiscentias vitant: qz bon⁹ medic⁹: tūc
hñ curat qñ adhibet remedia p̄tra cām morbi. Caro at ē
radix vitioz. Si gō volumus vitare vitia oz domare car-
nē. p̄ cor. 9. Castigo corp⁹ meū zc. Quia vō caro domat p̄
vigilias ieiunia z labores. Ecc. 33. Serno maliuolo tor-
tura z cōpedes zc. Ad hec autē opa mouent ex deuotiōe
quā habent ad xps crucifixus: iō signāter dicit. (Crucifi-
xerunt). i. xpo crucifixo se p̄formauerūt affligēdo carnē
suā zc. Ro. 6. Uetus hō noster simul crucifixus ē zc. su-
pra scdo. Ut deo viuā xpo zfixus sum cruci zc. Quia vō
nō crucifigūt carnē destruendo nām: qz nemo carnē suā
odio habuit: vt dī Ephe. 5. S; q̄tum ad ea qđ drianē legi:
iō dicit. Lū vitijs. i. cū peccatis z concupiscentijs. i. passioni-
bus qbus aīa iclinatur ad peccādum. Non. n. bñ crucifi-
git carnē qđ ē passionibus locum nō aufert. Aliter cūz rō
nō semp inuigilet ad peccata vitanduz vt oz possit qñq;
cadere. Ecc. 1. is. Post concupiscentias tuas nō eas zc. Ro.
13. Carnis curā ne feceritis zc.

Cōsequēter cū dicit. (Si spiritu viuimus zc.) p̄ponit
tertū bñficiū spiritus sancti qđ p̄fert vitā. Et p̄mo pōit
beneficiū spiritus dei. Scdo excludit vitia spiritus mū-
di ibi. (Nō efficiamur zc.) Dicit gō numerans se eis qđ
bus scribit. Dico qđ debemus ambulare p̄ spūs: qz z per
ipsum viuimus: z nō p̄ carnē. Ro. 8. Debitores sum⁹ nō

carni zc. Si gō spiritu viuimus: debemus in oibus ab ipā
agi. Sicut enim in vita corporali corpus nō mouet: nisi
p̄ aiām p̄ quā uiuit: ita in vita spūali oīs motus nī oz esse
a spiritu sancto. Jo. 6. Spiritus ē qđ viuificat. Actū. 17. In
ipso viuimus mouemur z sumus. Et ne ea qđ dicta sunt d
spiritu intelligant de spū mūdi de quo dī p̄me corint. z
Nos autēz nō spiritus huius mūdi accepimus. Jo 8 con-
sequēter remouet apostolus dices. (Nō efficiamur zc.)
vbi tria excludit p̄pria spūs mundi. s. inanez gloriā ira-
cundiā: z inuidiā qbus trib⁹ ueniēter aptari pōt nomē
spūs. Significat. n. spūs qđ dā iflationē. Unde s; hoc illi
dicunt magni spūs qđ sunt inflati p̄ inane gloriā. Esa. 25.
Spiritus robustoz quasi turbo impellens parietes zc.
Et q̄tum ad hoc dicit. (Nō efficiamur inanis glorie cu-
pidi). i. glorie secularis. Lum. n. vanum sit qđ nec solide
firmat nec veritate fulcit nec vtilitate amat: iō gloriā
huius mundi vana ē: qz caduca z nō solida. Esa. 40. Dis-
caro fenū zc. Et qz falsa ē. i. Macha. z. Gloria hoīs pec-
catoris stercoz z vermis. S; vera gloriā ē i proprijs bo-
nis hoīs qđ sunt bona spūalia: z hanc hñt sancti. scdo cor.
p̄mo. Gloria nra hec est testimoniū p̄scientie nostre zc.
Et qz inutilis z infructuosa. Nā q̄tumcūq; gloriā habe-
at qđ ex testimonio seculariū nō pōt p̄ hoc p̄leg finem
suuz quez p̄legē testimonio dei. p̄me cor. p̄mo. Qui glo-
riat in dño gloriē zc. Nō autē dicit. Non habea tis ina-
nez gloriā: s; nō efficiamini cupidi: qz gloriā seq̄t aliq̄i fu-
giētes eā: z si oz recipi nō tñ amēt. Itē significat ipetuosi-
tates. Prouer. 27. Impetuz excitati spiritus ferre qđ po-
terit: Et significat iracundiā. Et q̄tum ad hoc dicit. In-
uicē puocates. s. ad p̄tētiōem vel litē vř alia illicita. Ro-
ma. 13. Nō in cōtētiōe z emulatiōe zc. Itē est spiritus tri-
sticie de qđ dī Prouer. 17. Spūs tristis exicat ossa. Et q̄-
tuz ad hō dicit. Inuicē inuidentes. Prouer. 14. Putredo
ossiuuz inuidia zc. Lū? rō est: qz ipsa sola crescit ex bono.

CAP. VI.

Ratres: z si preoccupatus fuerit
homo in aliquo delicto: vos qui
spiritalis estis huiusmodi instrui-
te in spiritu lenitatis: consideras
teipsum ne z tu tenteris. Alter al-
terius onera portare z sic adimplebitis legem
xpi. Nā si quis existimat se aliquid esse cū ni-
hil sit ipse se seducit. Op⁹ at suū p̄bet vnusq;
qz: z sic i semetipso tñ gloriā habebit z nō in
altero. Vnusq; n. onus suum portabit.

Cōstq; aplus reduxit galathas ad statū veritatis q̄tū
ad res diuinas: hic psequēter reducit eos q̄tū ad res hu-
manas: instruēs eos q̄liter se habeāt ad hoies. Et p̄ q̄liter
se habeāt ad rectos. Scdo quō ad p̄uersos ibi. (Uidete
q̄lib⁹ litteris zc.) Circa primū tria fac. p̄mo docet q̄li-
ter supiores se habeāt ad inferiores. Scdo q̄liter eq̄les
ad coequales ibi. (Alter alterius zc.) Tertio q̄liter infe-
riores ad supiores ibi. (Cōicet at is zc.) Circa p̄mū duo
facit. p̄mo ponit ammonitiōne. Scdo assignat amo-
nitiōis rōez ibi. (Cōsideras teipsum zc.) Quia gō de pec-
catis multa dixerat ne aliqs a peccato immunis i p̄ctōez
deseriret: iō ammonitiōne d māsuētudie z misericordia
eis p̄pōit dices. (S; res z si preoccupat⁹ fuerit hō zc.) Ubi
tria pōit qđ faciūt ad ammonitiōez. p̄mū ē surreptio: nā
qñ aliq ex malitia peccāt min⁹ digni sūt venia. Job. 34.
Qui q̄t de industria recesserūt zc. S; qñ aliqs preoccupat⁹
tētatiōib⁹ z iducit⁹ ad peccādū: facilius oz ei venia con-